

Advies aan de Vlaamse Gemeenschap over de DBFM-overeenkomst voor het project Spartacus 1 van De Lijn

De Vlaamse overheid heeft op 26 juli 2018 het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) om advies gevraagd over de ESR-verwerking van een DBFM-overeenkomst (*Design, Build, Finance and Maintenance*) van De Lijn voor de bouw van het Vlaamse gedeelte van de railinfrastructuur voor het project van de sneltram tussen Hasselt en Maastricht (inclusief een stelplaats te Hasselt en te Lanaken), genaamd Spartacus 1. Op 3 oktober werden nog een aantal verduidelijkingen inzake de projectovereenkomst aangeleverd door de Vlaamse Gemeenschap.

Het INR ontving een ontwerp van de DBFM-overeenkomst. Op basis van een studie uitgevoerd in 2016 schat De Lijn dat de extra inkomsten uit de exploitatie van het project Spartacus 1 op jaarbasis tussen de 16,8% en 18,7% zullen dekken van de door De Lijn te betalen geraamde beschikbaarheidsvergoeding.

Advies van het INR

Dit advies is gebaseerd op het ESR 2010 en de *Guide to the statistical Treatment of PPPs* (PPP-Guide).

Het project impliceert dat een vennootschap aanzienlijke kapitaaluitgaven verricht om vaste activa te creëren (infrastructuur), die vervolgens door die vennootschap zullen worden aangewend om diensten te verlenen aan de gebruikers van die infrastructuur. De vennootschap zal een inkomen ontvangen in de vorm van door de overheidssector verstrekte beschikbaarheidsvergoedingen. Daarom beschouwt het INR dit project als een publiek-privaat partnerschap (PPP), zoals gedefinieerd in het ESR 2010 (paragraaf 20.276).

Het betreft een ontwerp van DBFM-overeenkomst waardoor het INR nog geen volledige analyse kan uitvoeren met betrekking tot de statistische behandeling. Zo is onder meer de (private) partner die zal instaan voor de uitvoering van het project nog niet bekend.

Het INR heeft nagegaan of er in het ontwerp van DBFM-overeenkomst clausules staan die een impact hebben op de statistische behandeling, conform de PPP-Guide.

- De bijkomende inkomsten uit de exploitatie van het project Spartacus 1 bedragen voor De Lijn op basis van de inschattingen minder dan 20% van de verwachte, te betalen, beschikbaarheidsvergoedingen. Deze extra inkomsten hebben, op basis van de PPP-guide, een gemiddelde invloed op de statistische behandeling.
- Op grond van het ontwerp van DBFM-overeenkomst is de opdrachtnemer verplicht de in het managementplan vastgelegde onderhoudswerken uit te voeren, zelfs indien de opdrachtnemer

kan aantonen dat een uitstel geen negatief effect zou hebben op de staat van de activa, de diensten of het gebruik ervan door de opdrachtgever, tenzij de opdrachtgever akkoord gaat. Deze clause heeft, op basis van de PPP-guide (hoofdstuk 3.3), een gemiddelde invloed op de statistische behandeling.

- Vandalisme wordt in het ontwerpcontract beschouwd als een risico voor de opdrachtgever en dus als een geval van compensatie voor de opdrachtnemer. De PPP-guide (hoofdstuk 6) stelt dat dergelijke compensaties geen impact hebben op de statistische behandeling indien ze enkel plaatsvinden voor specifieke gevallen die niet het gevolg zijn van macro-economische factoren of gebeurtenissen die te wijten zijn aan de opdrachtnemer en die niet redelijk voorzienbaar waren op het ogenblik van de financial close. Mocht vóór de financial close van het contract duidelijk worden dat er op dit project wel een specifiek voorzienbaar risico bestaat, dan zou dit een zware invloed hebben op de statistische behandeling. De Lijn heeft per mail aangegeven dat het risico op vandalisme zal worden geschrapt als risico van de opdrachtgever opdat de clause zeker geen invloed zou hebben op de statistische behandeling.
- Het DBFM-contract bepaalt dat waar de opdrachtnemer geen ontwerprijheid is toegekend, de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer als uitvoerder beperkt blijft tot de gemeenrechtelijke waarschuwingsplicht. De Lijn heeft aangegeven dat het gaat om een beperkt aantal technische specificaties die omwille van de functionaliteit geen ontwerpkeuze toelaten. Het gaat onder meer om de spoorwijdte, de rijdraadhoogte, de omgevingsvergunning,.... Op basis van deze verduidelijkingen is het INR van oordeel dat deze clause geen invloed heeft op de statistische behandeling.

Het INR heeft op basis van de ontwerp DBFM-overeenkomst momenteel twee elementen geïdentificeerd die een gemiddelde invloed hebben op de statistische behandeling. Gelet op het kader dat in hoofdstuk 4 van de PPP-Guide wordt geschetst, is het INR van oordeel dat, op basis van de aangeleverde informatie, de private partner op dit project de meeste risico's draagt en de grootste voordelen geniet en dat het project in de rekeningen van de private partner moet worden geregistreerd.

Dit advies is gebaseerd op de momenteel beschikbare informatie. Het INR heeft onder meer de aard van de private partner (waaronder de aandeelhoudersstructuur) nog niet kunnen analyseren of de werkelijke hoogte van de beschikbaarheidskortingen. De uiteindelijke analyse van het INR zal gebeuren op basis van de definitieve contracten.

26.10.2017